

De första jordgubbarna dök upp på grönsaksmarknaden nu i veckan. (Bild: Göran Larsson)

Jerusalem den 20 december 2014.

Kära vänner!

Detta brev påbörjar jag i Hong Kong efter att just ha avslutat min andra intensivkurs här i höst. Som jag berättat i tidigare nyhetsbrev, undervisar jag regelbundet på Lutheran Theological Seminary med ett upptagningsområde som omfattar hela Sydostasien. För första gången har jag nu träffat människor från Kambodja, Laos, Myanmar (Burma) och Vietnam, och i övrigt är även Indonesien, Taiwan, Pakistan och givetvis Kina representerade bland studenterna. Eftersom jag bor på universitetsområdet blir det många möjligheter till en mycket berikande samvaro med studenterna också utanför klassrummet. I detta nyhetsbrev vill jag gärna ge ett exempel på ett märkligt människöde som jag lärt känna genom några studenter från Myanmar som jag bor grannar med.

Så snart de fick veta att jag är svensk, frågade de omedelbart "Då känner du väl Ola Hanson?" När jag erkände min okunnighet, började de berätta - ungefär så här: Vi tillhör en folkstam från ett bergsområde i norra Myanmar - kachinfolket. För hundratjugo år sedan var vi alla analfabeter. Vi hade inte ens ett skriftspråk, och vi hade aldrig hört talas om Bibeln. Min nyfikenhet steg allteftersom berättelsen fortskred: Det vi är idag, är vi tack vare Ola Hanson. Han lärde sig vårt svåra språk och skapade sedan ett skriftspråk, vilket vi aldrig tidigare haft. Han översatte hela Bibeln till detta språk, först Nya testamentet från grekiska

och sedan hela den hebreiska Bibeln, också från grundspråket. Han gav oss även en psalmbok genom att komponera tvåhundra psalmer och översätta ytterligare fyrahundra från svenska och engelska. Han är vår Mose! Du måste berätta om honom i Sverige!

Jag lovade göra det. Så när jag nu skriver dessa rader, håller jag alltså på att infria detta löfte, vilket i allra högsta grad är värt att göra. För nog är det väl märkligt att en svensk som tydligen utfört en kulturgärning som få svenskar kan mäta sig med förblivit okänd i sitt eget land? Det kan bero på att han emigrerade till USA innan han kom till Burma, kanske också på att han var baptist och missionär, och att det folk han verkade bland utgör en minoritet - idag omkring 2,5 miljoner i ett land med 50 miljoner invånare. Men den gärning han utförde bland detta lilla folk är närmast ofattbar.

Vem var då denne märklige svensk som mina studenter och en hel folkgrupp ser som sin andlige fader? Han föddes i Åhus i Skåne 1864, emigrerade 1881, vigdes till pastor i Minnesota 1890 och skickades tillsammans med sin hustru Minnie som missionär till Burma, där de stannade i nästan 40 år. Utöver den översättningsbragd som resulterade i att detta folk fick hela Bibeln på sitt språk samt en psalmbok, skrev han flera läroböcker i språket och ett kachin-engelskt lexikon som innehåller 11 000 ord. Mina studenter gav mig också en imponerande bok av honom på 224

Ola och Minnie Hanson

sidor från 1913 med titeln *The Kachins: Their Customs and Traditions* ("Kachinfolket: Deras seder och traditioner"), som med sin synnerligen utförliga dokumentation bör vara av stort vetenskapligt värde.

Ola Hanson kunde överlämna översättningen av hela Bibeln 1927 till kachinfolket, alltså efter 37 års arbete. När han två år senare avled hade han verkligen fått se frukterna av sitt livsverk. Redan då hade många blivit läs- och skrivkunniga, vilket nu gäller alla, och idag räknar sig också i stort sett alla från denna stam som kristna i ett annars övervägande buddhistiskt land.

Två av mina kvinnliga studenter är doktorander i Gamla respektive Nya testamentets exegetik (bibelforskning) - de första någonsin från detta folk - och jag kommer att med stort intresse följa deras avhandlingsarbete. "Vi hoppas att Du ska få se det som Ola Hanson aldrig fick uppleva", sa en av dem och lade till några ord som fick mig att rodna med tanke på den gigant vi talade om: "Och vi önskar att Ola Hanson hade kunnat vara med i din klass". Ja, jag tror att vi skulle haft mycket att dela med varandra! Redan nu känner jag att jag på något litet sätt får vandra i Ola Hansons fotspår, och jag hoppas att den dagen kommer då jag också får göra det i rent bokstavlig mening.

Jag vill gärna tillägga att jag just upptäckt en bok på internet som jag inte sett ännu. Även om det är en bok om Burmas moderna historia och nuvarande bekymmersamma politiska situation, lär den ägna åtskilligt utrymme åt Ola Hansons gärning: Jesper Bengtsson, *Granatlockorna i Myitkyina - En berättelse om Burma* (Norstedts 2006).

När denna hälsning hamnar i er brevlåda, står julen för dörren. Berättelsen om Ola Hanson kan nog verka lite främmande i ett brev som skrivs vid den här tiden på året. Men jag tycker att den handlar om just det som är budskapet under denna mörka årstid: att tända ljus och sprida ljus. Det var vad han gjorde, och det får människor att lysa än idag. Jag har sett det med egna ögon!

Luciafirande på Svenska Teologiska Institutet. (Bild: Svenska Generalkonsulatet)

Just nu tänds ni många ljus i Sverige. Men även här i Jerusalem gör vi det. Vi har just firat Lucia på Svenska teologiska institutet, och i tisdags kväll började den judiska ljushögtiden **Chanukka**, "tempelinvigningsfesten". Den varar i åtta dagar, varvid den åttaarmade ljusstaken ökar i styrka med ett nytt ljus dag för dag. Någon julrush märks inte här, men chanukkaljusstakarna pryder gator och torg, barnen har skollov, och det råder en stämning av högtid och fest.

I onsdags kväll tändes det andra chanukkaljuset. Bilden tog jag på Sionstorget här i Jerusalem. (Bild: Göran Larsson)

Behovet att tända ljus under den mörkaste tiden på året är något djupt mänskligt. I inre mening är det också något djupt bibliskt. Bibeln börjar med Skaparens befallning "Ljus, bli till!" ("Varde ljus!") och sedan är ordet "ljus" ett nyckelord som genljuder genom hela Bibeln. Det handlar både om att ta emot det gudomliga ljuset och att lysa som ljus för våra medmänniskor. Kort sagt, vi skulle själva vara ljusstakar som bär och sprider Guds ljus i mörkret här på jorden. Det får bli min främsta önskan inför helgdagarna och det nya året att den kallelsen och möjligheten förverkligas alltmer i våra liv.

Samtidigt vill Jubileumsfondens styrelse och jag tacka er för ljuset ni spridit genom er vänskap och ert stöd till vår verksamhet under ännu ett verksamhetsår. Vi önskar er alla och envar en ljus och glädjeric högtid och ett riktigt gott nytt år!

De varmaste hälsningar från Jerusalem,

Er tillgivne,

P.S.
Ett par pålysningar inför nästa vår:

Som jag tidigare meddelat, ordnar Sonia Schlossman och jag två kunskapsresor nästa vår till platser i Italien med en intressant historia och en betydelsefull judisk och kristen kultur. Resan till Florens och Venedig (10-15 maj) är redan fullbokad, men det finns fortfarande platser kvar till Rom den 18-23 maj. Vi har nu haft ganska många resor dit vid det här laget, men ändå känns varje kurs ny. Det är mycket roligt att grupperna nästan alltid har både judiska och kristna deltagare, vilket berikar samvaron och samtalen. Varje dag inleds med ett par timmars föreläsningar som sedan följs upp av vandringar och studiebesök i staden. En dag tillbringas vi i den underbart vackra medeltidsstaden Assisi, som givetvis framför allt är St. Franciscus' stad men som också har en mycket spännande judisk historia. För information och anmälningar, kontakta Sonia Schlossman, tel. 0045-23441720, sonia@romajudaica.nu.

*Professor Olle Brandt undervisar vid
Forum Romanum.*

Jag kommer att tillbringa större delen av februari i Hong Kong, så därför kommer min sedvanliga undervisningsresa i Sverige att äga rum först i mars. Programmet finns här nedan. Om ni undrar över något, går det bra att kontakta den person som är angiven vid de olika programpunkterna. Det vore roligt att se så många som möjligt av er vid dessa samlingar. Varmt välkomna!

PROGRAM i Sverige våren 2015

Mars:

- 2 Föredrag, Baptistkyrkan Tabernaklet, Storgatan 39, Göteborg, kl. 19.00.
Annelie Enochson; tel. 0706-550650; annelie.enochson@outlook.com.
- 3 Prästfortbildning i Kungälv 9.00-12.00
Föredrag i Råda församling, Göteborg, på eftermiddagen och kvällen.
För närmare upplysningar kontakta Anders Jernbratt, tel. 0703-144613; Anders.jernbratt@rada.nu
- 4 Bibelskolan Prisca ordnar studiedag i Bleketkyrkan, Hermelinstigen, Uddevalla, kl. 8.45 - 14.00. Upplysningar och anmälan: Gunilla Fredriksson, tel. 0704-850350; gunilla.b.fredriksson@telia.com.
Föredrag på Örtagården, Kyrkbyn 118, Uddevalla, kl. 18.00. Henrik Vestergård, tel. 0522-660128; 0727-087041.
- 9-11 Retreat inför påsken, Berget, Tempelvägen 10, Rättvik. Peder Bergqvist, peder@berget.se; tel. 0248-797170; 070-3865115. Upplysningar och anmälan:
http://www.berget.se/program/visa/pasken_alla_hoegtiders_moder_pasken_i_judisk_och_kristen_tradition_roten_so
- 13-15 Bibelhelg om påsken.
Fredag: Breanäs Missionsgård, Breanäsvägen 108-2, Sibbhult, kl. 19.00.
Lördag: 9.30 - 12.00; 15.30 - 17.30, Breanäs Missionsgård.
Söndag: Mässa, Östra Broby kyrka kl. 11.00.
Anmälan senast tio dagar innan för dem som önskar mat.
Dan Sarkar, tel. 0703-132140; dan.sarkar@telia.com.
- 15 Föredrag i Linné- o Wesleykyrkan, Linnégatan 27, Limhamn, kl. 18:00.
Israels Vänner, Bo-Christer Jönsson, tel. 040-161272, 070-7708260, inovatrafik@tele2.se.
- 16 Föredrag i EFS Missionshus, Kungsgatan 18, Hörby, kl. 19.00. Ingvar Åkesson, tel. 0415-12522; 072-7342522; gunneloingvar@telia.com.
- 18 Föredrag på Etikforum, Sankta Elisabets folkhögskola, Sten Sturegatan 18, Göteborg, kl. 13-14. Birgit Falk, tel. 031-285722; birgit.falk@hotmail.com.
- 19 Föredrag i Allianskyrkan, Ölmstad, kl. 19:00. Kjell Gustafsson, tel. 076-1039434, kjell@allianskyrkan.nu.
- 20 Föredrag i Rydaholms församlingshem, Sparbanksgatan/Stallagårdsvägen 15, kl. 19.00. För information om andra arrangemang under dagen, kontakta David Olsson, tel. 073-3680879; david.olsson@svenskakyrkan.se.
- 21-22 Bibelhelg i Pingstkyrkan, Tegnérgatan 3, Huskvarna.
Lördag: kl. 16.00 och 18.00; Söndag: kl. 10.30.
Robert Andersson, tel. 0766-432391; robert.andersson@pingst.se

Göran Larssons jubileumsfond för judisk-kristna relationer:

Adress i Israel: Hatekufa 17/4, 92628 Jerusalem;
Tel: 00972-2 648 1979 eller 00972-50 685 0346 (mobil)

Adress i Sverige: Lunden, 519 94 Björketorp
E-postadress: goran.larsson@judiskkristnarelationer.se
Hemsida: www.judiskkristnarelationer.se

PlusGiro (Postgiro): 195 85 45-4
Bankgiro: 5374-4249
Bank: Nordea

Ibannummer: SE17 9500 0099 6042 1958 5454
BIC eller Swiftkod: NDEASESS